

Koiran ääniarkuuden lääkehoito

ASIAKAS APTEEKISSA

Kirjoittajat: Kiia Lahti-Röyskö,
Linnea Laiho ja Heidi Taam

Asiakas tulee apteekkiin noutamaan reseptillä määrättyä lääkettä (Sileo® 0,1 mg/ml) reilun vuoden ikäiselle 6 kg painavalle koiralleen. Asiakkaan kodin lähellä olevalta työmaalta on kuulunut kovaäänisiä räjäytysääniä, joita koiranpentu on säikähtänyt lenkillä. Nyt koiraa on vaikea saada lähtemään lenkille omaa pihaa kauemmas, sillä se pelkää työmaalta satunnaisesti kuuluvia pamauksia. Asiakas haluaa tietää, onko deksmedetomidinihoidon lisäksi muita keinoja hoitaa koiran ääniarkuutta.

ADOBE STOCK

Uuden vuoden ilotulitusrakettien pauke on ääniherkille koirille usein pahin ahdistuksen aiheuttaja.

Ääniarkuus on lemmikkikoirien yleisin käyttäytymisongelma, ja se alkaa tyypillisesti oireilla koiran ensimmäisen tai toisen elinvuoden aikana. Lemmikkikoirista yli 25 prosenttia, mutta alle 50 prosenttia, kärsii ääniarkuudesta. Suomalaisessa tutkimuksessa yli 30 prosentilla vastaajista ääniherkyys oli yleisin ongelma.

Ääniarkuus näyttäytyy koiralla pelkona ja ahdistuksena. Kovilla äänillä voi olla koiriin traumatisoiva vaikutus, ja joissain tapauksissa toipuminen yksittäisestäkin kovasta äänestä voi viedä viikkoja tai kuuksia. Suurimpina koiran ääniarkuuden triggereinä ovat ilotulitukset, ukkosen jyrinä sekä aseiden laukausäänet. Ääniarkuuden hoitoon voidaan kokeilla anksiolyyttistä lääkitystä sekä erilaisia lääkkeetömiä hoitomuotoja kuten vastaehdollistamista (counterconditioning) ja relaksaatioharjoituksia.

Koiran ääniarkuuteen määrätty Sileo® 0,1 mg/ml on suuonteloon annosteltava geeli. Sen käyttötarkoitus on akuutti ahdistus ja pelonlievitys ääniarkuudessa. Sileo® geelin vaikuttava aine on deksmedetomidini, joka on selektiivinen alfa-2-adrenerginen agonisti. Se estää noradrenaliinin vapautumisen, mikä johtaa lääkkeen rauhoittavaan vaikutukseen ahdistavissa ja pelottavissa tilanteissa.

Hoidon tavoitteena on lievittää koiran pelkoa ja ahdistusta ilman sedatiivista vaikutusta. Tutkimuksessa 72 prosenttia lääkähoidon koeryhmästä koki deksmedetomidinin lievittävän koiran pelkoa uuden vuoden ilotulitusten aikana, kun taas verrokkiryhmässä vain 37 prosenttia koki placebo-lääkkeen tehoavan lemmikkikoiran ahdistukseen.

**”SILEO® GEELI ESTÄÄ
NORADRENALIININ
VAPAUTUMISEN, MIKÄ
JOHTAA RAUHOITTAVAAN
VAIKUTUKSEEN.”**

Toinen vaihtoehto ääniarkuuden hoitoon olisi imepitoiini (esimerkiksi Pexion®), joka on GABAA-reseptorin agonisti sekä heikko bentsodiatsepiinireseptorin osittaisagonisti, ja sillä on heikko kalsiumkanavaa salpaava vaikutus. Imepitoiini on antiepilepti, mutta sillä on myös anksiolyyttinen vaikutus GABAA-reseptorin aktivoinnin myötä. Tutkimuksen mukaan noin kaksi kolmasosaa omistajista kokivat imepitoiinin lievittävän heidän koiriensa ahdistusta uutena vuotena ilotulitusten aikana.

Vastaehdollistamisella pyritään luomaan positiivinen kokemus koiralle antamalla miellyttävä palkkio tai leikkimällä koiran kanssa pelkoa herättävän äänen jälkeen. Tutkimuksessa yli 70 prosenttia omistajista ilmoitti vastaehdollistamisen auttavan heidän koiriensa pelko-oireiden hillitsemisessä. Relaksaatioharjoituksessa koiraa ehdollistetaan rauhoittumaan käskystä. Tämä signaali voidaan opettaa koiralle liittämällä tietty sana rauhoittaviin tilanteisiin, kuten tynnyttävään hierontaan tai pitkiin hellittäviin silytyksiin. Koiraa voi myös palkita hänen rentoutuessaan itsenäisesti, ja käyttämällä signaalia ennen palkkion antamista. ▶

Kirjallisuusluettelo:

Engel O, Müller H W, Klee R, Francke B ja Mills D S: Effectiveness of imepitoin for the control of anxiety and fear associated with noise phobia in dogs. *Journey of Veterinary Internal Medicine* 33: 2675-2684, 2019. DOI: 10.1111/jvim.15608

Korpivaara M, Laapas K, Huhtinen M, Schöning B ja Overall K: Dexmedetomidine oromucosal gel for noise-associated acute anxiety and fear in dogs - a randomised, double-blind, placebo-controlled clinical study. *Veterinary Record* 180: 356, 2017. DOI: 10.1136/vr.104045

Pharmacia Fennica Veterinaria. Haettu 31.1.2025. www.pfvet.fi

Riemer S: Effectiveness of treatments for firework fears in dogs. *Journal of Veterinary Behavior* 37:61-70, 2020. DOI: 10.1016/j.jveb.2020.04.005

Riemer S: Therapy and Prevention of Noise Fears in Dogs - A Review of the Current Evidence for Practitioners. *Animals* 13(23), 2023. DOI: 10.3390/ani13233664

Salonen M, Sulkama S, Mikkola S ym.: Prevalence, comorbidity, and breed differences in canine anxiety in 13,700 Finnish pet dogs. *Sci Rep* 10: 2962, 2020. DOI: 10.1038/s41598-020-59837-z

Sileon valmisteyhteenveto, Fimean lääkehaku (2025), Fimea.fi

ASIAKKAALLE KERROTTAVAT ASIAT

1

Sileon-lääke annostellaan ruiskulla suun limakalvolle posken ja ikenen väliin samalle puolelle suuta (Huom! Yli 50 kg painoiselle koiralle lääke tulee annostella molemmille puolille suuta). Annostelu: 6 kg painoiselle koiralle mitataan ruiskusta kahden asteikkomerkin verran valmistetta.

2

Anna koiralle ruokaa tai makupaloja vasta 15 minuutin kuluttua Sileon-lääkkeen antamisesta. Näin varmistetaan, ettei koira niele lääkettä ja sen teho säilyy.

3

Asiakas voi myös halutessaan kokeilla feromonihaihdutinta, jonka sisältämät kemialliset yhdisteet tynnyttävät ja rauhoittavat koiraa. Feromonihaihdutin kytketään huoneeseen, jossa koira viettää eniten aikaa.

4

Palkitse koiraa rauhallisesta käytöksestä kovien äänten aikana.

5

Mieluinen lelu mukana ulkoillessa voi suunnata pennun huomion pois pelottavasta ympäristöstä.

6

Nuori pentu siedätetty tavallisesti nopeasti uusiin ääniin, ole kärsivällinen ja etene pennun ehdoilla.